

Аналітична довідка
за результатами проміжного онлайн-опитування випускниць
спеціальності 012 Дошкільна освіта третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти (квітень, 2025 р.)

Анкету розміщено на веб-сторінці кафедри дошкільної освіти в розділі «Опитування здобувачів» <https://fpo.kubg.edu.ua/struktura/kafedry-fakultetu/kafedra-doshkilnoi-osvity/navchalno-metodychna-robota/3842-opytuvannia-zdobuvachiv.html#druhyi-mahisterskyi-riven>

Для отримання об'єктивної інформації стосовно рівня задоволення випускників спеціальності 012 «Дошкільна освіта» освітньо-наукового рівня «доктор філософії» якістю надання освітніх послуг і станом освітнього процесу в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка, забезпечення зворотного зв'язку від усіх учасників освітнього процесу та їхнього залучення до періодичного перегляду й удосконалення процедур забезпечення якості освітньо-наукової програми (ОНП) «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та її змістового наповнення з 10.04.2025 р. по 16.03.2025 р. було проведено опитування випускників спеціальності 012 «Дошкільна освіта» освітньо-наукового рівня «доктор філософії».

В опитуванні взяли участь три випускниці:

1. В. Агіляр Туклер закінчила навчання в аспірантурі в 2019 році. Навчалася за ОНП «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженої рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка 28 квітня 2016 р., протокол № 4 (наказ від 19.04.2016 р. № 232);
2. І. Новоселецька закінчила навчання в аспірантурі в 2020 році. Навчалася за ОНП «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженої рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка 28 квітня 2016 р., протокол № 4 (наказ від 19.04.2016 р. № 232);
3. О. Кузіна закінчила навчання в аспірантурі в 2024 р. Навчалася за ОНП «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (зі змінами), затвердженої рішенням Вченої ради Педагогічного інституту 17 вересня 2020 р., протокол № 10 (наказ від 24.09.2020 р. № 539).

Результати опитування засвідчили, що випускниці в повній мірі задоволені результатами навчання за обраними ОНП «Дошкільна освіта» (2016; 2020), які повністю відповідали тогочасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та були практико орієнтованими. Результати опитування наведено в діаграмі (рис. 1).

Визначте рівень задоволеності отриманими освітніми результатами за освітньо-науковою програмою Вашого навчання: (1 – незадоволені, 5 – максимально задоволені)
3 відповіді

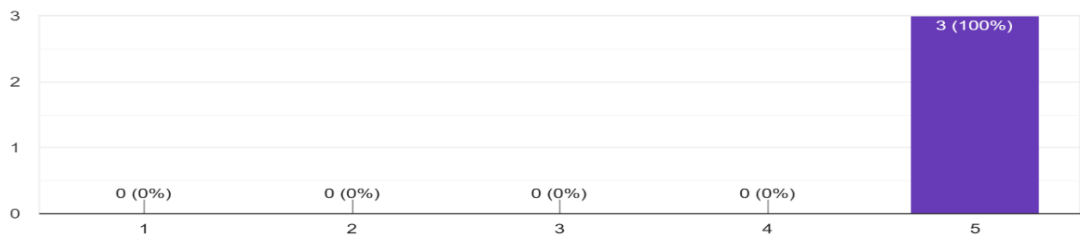

Рис. 1. Рівень задоволеності отриманими результатами навчання за освітньо-науковою програмою

Дві випускниці (66,7% від загальної кількості) зазначили, що ОНП «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затверджена рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка 31 серпня 2022 р., протокол № 8 (наказ від 31.08.2022 р. № 398), повністю відповідає сучасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та є практико-орієнтованою. Одна випускниця (33,3% від загальної кількості) вважає, що означена ОНП практично повно відповідає (четверта позиція з п'яти (максимально відповідає) за шкалою відповідності) сучасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та є практико-орієнтованою. Результати опитування представлено в діаграмі (рис. 2).

Оцініть актуальність та практичну зорієнтованість змісту освітньої програми, затвердженої в 2022 році (1 – не відповідає сучасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та є непрактичною, 5 – повністю відповідає сучасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та є практичною)
3 відповіді

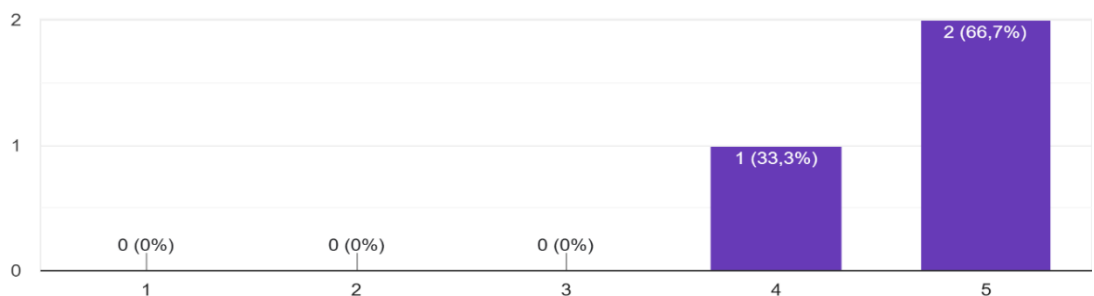

Рис. 2. Оцінювання актуальності та практичної зорієнтованості змісту освітньо-наукової програми

Усі випускниці (100% від загальної кількості) спрогнозували високий (конкурентоздатний) рівень оволодіння соціальними навичками (soft skills) здобувачами ступеня доктора філософії за ОНП «Дошкільна освіта» (2022). Результати опитування наведено в діаграмі (рис. 3).

Спрогнозуйте рівень оволодіння соціальними навичками (soft skills) здобувачами ступеня доктора філософії за освітньою програмою, затв...ень; 5 – високий (конкурентоздатний) рівень):
3 відповіді

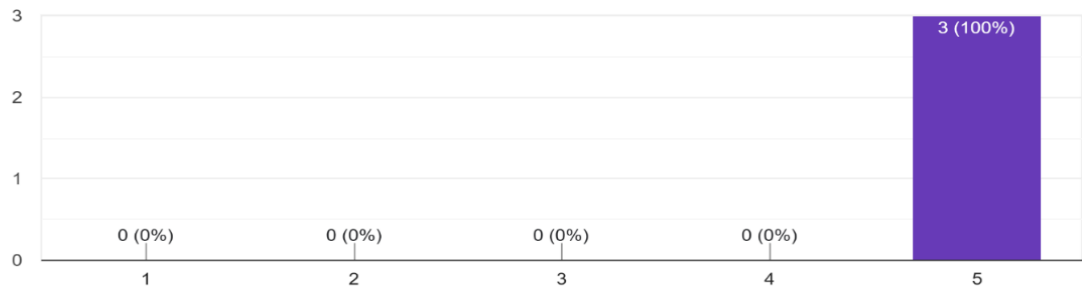

Рис. 3. Прогнозування рівня оволодіння соціальними навичками (soft skills) здобувачами ступеня доктора філософії за освітньо-науковою програмою

На запитання «Який освітній компонент, на Вашу думку, не передбачений в змісті освітньої програми, затвердженої в 2022 році, проте є затребуваним на сучасному ринку праці?» дві випускниці (66,7% від загальної кількості) відповіли, що всі освітні компоненти, які є затребуваним на сучасному ринку праці, передбачені в означеній програмі. Одна випускниця (33,3% від загальної кількості) вважає, що до цієї програми треба додати освітній компонент, пов'язаний із застосуванням у вихованні, розвитку та навчанні дітей раннього віку елементів STEM-освіти, пов'язаної з основами природничих наук (Science), технологій (Technology), технічної творчості (Engineering), мистецтва (Art), математики (Mathematics).

На пропозицію запропонувати навчальні дисципліни, які необхідно додати до навчального плану освітньо-наукової програми, затвердженої в 2022 році, та аргументувати свої пропозиції, випускниці запропонували такі дисципліни: до вибіркової частини програми доцільно додати «Науковий семінар «Інноваційні технології формування здорового способу життя в дітей дошкільного віку» (аргументація відсутня); «Інтеркультурна комунікація та глобальна освіта» (аргументація: сприятиме підготовці науковців нового покоління, здатних до міжкультурної взаємодії, реалізації освітньої «дипломатії» та формування в дітей основ толерантності й відкритості до світової спільноти); «Лідерство та управління в дошкільній освіті» (аргументація: підготовка майбутніх науковців та викладачів у галузі дошкільної освіти має включати формування лідерських якостей та базових знань з управління освітнім процесом; дисципліна може охоплювати питання стратегічного планування, управління діяльністю педагогічного колективу, організації методичної роботи, залучення батьків до освітнього процесу, а також підготує їх до психолого-педагогічного супроводу розробки та впровадження освітніх проєктів).

На рекомендацію запропонувати навчальні дисципліни, які необхідно видалити з навчального плану освітньо-наукової програми, затвердженої в

2022 році, та аргументувати свої пропозиції, було отримати такі відповіді: одна випускниця (33,3% від загальної кількості) вважає, що всі дисципліни в освітньо-науковій програмі є доцільними та відповідають науковим інтересам майбутніх докторів філософії; пропозиції двох випускниць (66,7% від загальної кількості) були такими – необхідно видалити «Сучасні проблеми дошкільної освіти в контексті компаративістських досліджень» (її зміст доцільно інтегрувати зі змістом дисциплін на кшталт «Академічна мобільність», «Міжнародна педагогіка», «Англійська мова академічного спрямування» тощо); перерозподілити навчальне навантаження шляхом зменшення обсягу дисципліни «Технології викладання у вищій школі» на 1 кредит (ECTS), вивільнений обсяг годин, що відповідає 1 кредиту (ECTS), пропонується використати для нової навчальної дисципліни «Лідерство та управління в дошкільній освіті».

Щодо надання пропозицій стосовно покращення освітнього процесу з підготовки докторів філософії на засадах врахування сучасного європейського, світового освітнього досвіду, одна випускниця (33,3% від загальної кількості) вважає, що на основі реалізації освітньо-наукової програми, затвердженої в 2022 році, у змісті освітнього процесу враховується сучасний європейський, світовий освітній досвід, потреби у змінах означеного процесу не вбачається. Двома випускницями (66,7% від загальної кількості) було вказано на необхідність: організації гостьових лекцій з європейськими науковцями в галузі дошкільної освіти; безпосереднього ознайомлення з міжнародним освітнім досвідом, сприяння міжкультурній комунікації з метою підвищення конкурентоздатності докторів філософії на ринку праці.

Висновки:

1. Ураховуючи результати опитування випускниць спеціальності 012 Дошкільна освіта третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти вважати:

- що всі випускниці в повній мірі задоволені результатами навчання за обраними ОНП «Дошкільна освіта» (2016; 2020), які повністю відповідали тогочасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та були практико-орієнтованими;

- що ОНП «Дошкільна освіта» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затверджена рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка 31 серпня 2022 р., протокол № 8 (наказ від 31.08.2022 р. № 398), повністю та практично повно відповідає сучасним тенденціям розвитку дошкільної освіти та є практико-орієнтованою;

- що всі випускниці спрогнозували високий (конкурентоздатний) рівень оволодіння соціальними навичками (soft skills) здобувачами ступеня доктора філософії за ОНП «Дошкільна освіта» (2022).

2. Пропозиції випускниць щодо необхідності введення нових навчальних дисциплін до чинної ОНП Дошкільна освіта (2022) зумовлені тим, що у відповідях вони не завжди орієнтувалися на особливості змісту ОНП «Дошкільна освіта» та програмних результатів навчання здобувачів третього

(освітньо-наукового) рівня вищої освіти, а визначалися з відповідями у межах ОПП 012.00.01 Дошкільна освіта й програмних результатів навчання здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та не враховували передбачену унормованість годин на вивчення кожної дисципліни. У межах освітніх компонентів чинних освітньо-наукової програми Дошкільна освіта (2022) та освітньо-професійної програми 012.00.01 Дошкільна освіта (нова редакція; 2022), передбачено вивчення змісту тем, які здобувачі пропонують виділити як окремі навчальні дисципліни. Зокрема:

- запропоновані освітні компоненти, пов'язані із застосуванням у вихованні, розвитку та навчанні дітей раннього віку елементів STEM-освіти, пов'язаної з основами природничих наук (Science), технологій (Technology), технічної творчості (Engineering), мистецтва (Art), математики (Mathematics) та формування здорового способу життя в дітей дошкільного віку представлено в межах навчальної дисципліни «Інновації в дошкільній освіті» (обов'язкова частина) навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою 012.00.01 Дошкільна освіта, затвердженого рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 24.05.2018 р., протокол № 5; нова редакція від 28 червня 2022 р., протокол № 6;

- освітні компоненти із запропонованої навчальної дисципліни «Лідерство та управління в дошкільній освіті» представлено в межах навчальних дисциплін «Організація та управління в системі дошкільної освіти» (обов'язкова частина), «Управлінська культура в дошкільній освіті» (вибіркова частина) навчального плану підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою 012.00.01 Дошкільна освіта, затвердженого рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 24.05.2018 р., протокол № 5; нова редакція від 28 червня 2022 р., протокол № 6;

- компоненти запропонованої дисципліни «Інтеркультурна комунікація та глобальна освіта» представлено в межах навчальних дисциплін «Педагогіка вищої школи» (обов'язкова частина; «Наукова комунікація іноземною мовою» (обов'язкова частина); «Науково-дослідна інфраструктура в галузі» (змістовий модуль «Джерелознавча база дослідження», обов'язкова частина); «Сучасні проблеми дошкільної освіти в контексті компаративістських досліджень» (обов'язкова частина) навчального плану підготовки здобувачів спеціальності 012 Дошкільна освіта третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, затвердженого рішенням Вченої ради Київського університету імені Бориса Грінченка від 28.04.2016, протокол № 4; (зі змінами від 24.09.2020, протокол № 8); (нова редакція від 04.04.2022, протокол № 2).

Виокремлення їх у навчальні дисципліни порушить унормовану кількість годин.

3. Пропозиція стосовно необхідності організації гостьових лекцій з європейськими науковцями в галузі дошкільної освіти, безпосереднього ознайомлення з міжнародним освітнім досвідом, сприяння міжкультурній комунікації з метою підвищення конкурентоздатності докторів філософії на

ринку праці є слушною. Проте варто зазначити, що в Київському столичному університеті імені Бориса Грінченка для здобувачів передбачена академічна мобільність (інформація про актуальні програми, які можуть обрати здобувачі постійно оновлюється на сайті у рубриці «Аспірантам»). Також у здобувачів є можливість пройти навчання у щорічній Міжнародній Грінченківській науковій школі для магістрантів, аспірантів, докторантів та молодих вчених, програмою якої передбачені гостьові лекції знаних у світі науковців. Для зручності інформування здобувачів на сторінці кафедри дошкільної освіти будуть розміщені активні покликання на відповідні рубрики.

Аналітичну довідку підготувала Пономаренко Тетяна Олександрівна, гарант освітньо-наукової програми «Дошкільна освіта», науково-доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної освіти Факультету педагогічної освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.